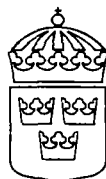

Socialförsäkringsutskottets betänkande 1989/90:SfU3

Utbyggnad av socialförsäkringssystemet

1989/90
SfU3

Sammanfattning

I betänkandet behandlas två motioner som rör gravida kvinnors arbetsförmåga och behov av ledighet mot slutet av graviditeten. Motionerna, som har väckts med anledning av proposition 1988/89:69 om utbyggnad av föräldraförsäkringen och förstärkt föräldraledighet, har remissbehandlats.

I betänkandet behandlas vidare tre motioner från den allmänna motionstiden som rör obligatorisk reseförsäkring resp. begravningsbistånd.

Slutligen behandlas en motion med begäran om en utvärdering av socialbidragssystemet och förslag till alternativa system i första hand i form av socialförsäkringstillägg (SOFT).

Utskottet avstyrker bifall till samtliga motioner.

Till betänkandet har fogats två reservationer och ett särskilt yttrande.

Motionerna

Motioner väckta med anledning av proposition 1988/89:69

1988/89:Sf12 av Stina Gustavsson (c) vari yrkas att riksdagen begär att regeringen skall företa en översyn om orsakerna till den höga sjukskrivning som förekommer bland gravida kvinnor.

1988/89:Sf13 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas

6. att riksdagen hos regeringen begär en utredning om gravida kvinnors behov av ledighet från arbete under de sista 60 dagarna av graviditeten och förslag till åtgärder.

Motioner väckta under den allmänna motionstiden 1988/89

1988/89:Sf269 av Kaj Nilsson (mp) vari yrkas att riksdagen begär att regeringen tillsätter en utredning med uppgift att fastställa behovet av och beräknad kostnad för allmän begravningsförsäkring.

1988/89:Sf326 av Viola Claesson och Paul Lestander (båda vpk) vari yrkas att riksdagen begär att regeringen låter undersöka förutsättningsarna för ett samhällsstöd i syfte att ekonomiskt bistå efterlevande i samband med begravning.

1989/90:SfU3

1988/89:Sf346 av Oskar Lindkvist och Kent Carlsson (båda s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en obligatorisk reseförsäkring.

1988/89:Sf351 av Hans Göran Franck m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en utvärdering av socialbidragssystemet och av att en översyn görs av alternativa lösningar på utbetalning av ekonomiskt bistånd.

Utskottet

Ledighet under graviditet

En gravid kvinna har rätt att vara ledig från sitt arbete och uppbära föräldrapenning fr.o.m. den sextionde dagen före beräknad nedkomst (4 kap. 4 § lagen om allmän försäkring). Sådan föräldrapenning avräknas från det sammanlagda antalet dagar under vilka föräldrapenning med anledning av ett barns födelse kan utgå till föräldrarna.

Havandeskapspenning, som infördes den 1 januari 1980, kan enligt 3 kap. 9 § lagen om allmän försäkring utgå till en gravid kvinna om havandeskapet har satt ned hennes förmåga att utföra uppgifterna i sitt förvärvsarbete med minst hälften och hon inte kan omplaceras till annat mindre ansträngande arbete. Havandeskapspenning kan utgå fr.o.m. den sextionde dagen före beräknad nedkomst och utges längst t.o.m. den elfte dagen före den beräknade nedkomsten.

I motion Sf13 (yrkande 6) anför Lars Werner m.fl. att statistiken visar att majoriteten av de gravida kvinnorna inte kan eller orkar arbeta under sista delen av graviditeten. Det ökade antalet sjukskrivningar kan inte anses motsvara en ökad faktisk sjuklighet bland de gravida. Motionärerna ifrågasätter om de möjligheter som finns i dag att avstå från arbete under sista delen av graviditeten är tillräckliga. Regeringen bör därför göra en utredning om gravida kvinnors behov av ledighet från arbete under de sista 60 dagarna av graviditeten och lämna förslag till åtgärder.

I motion Sf12 anför Stina Gustavsson att enligt rapporter från mödrhälsovården sjukskrivs många kvinnor under havandeskapstiden. Som sjukskrivningsorsak anges illamående, trötthet och ryggont. Motionären anser att regeringen bör låta göra en översyn av orsakerna till den höga sjukskrivningsfrekvensen.

Riksförsäkringsverket, Försäkringskassförbundet, socialstyrelsen och Svenska läkaresällskapet har yttrat sig över motionerna.

Riksförsäkringsverket uppger att sjukskrivning under någon del av graviditetens två sista månader förekommer i relativt stor omfattning.

Det framgår bl.a. av en undersökning som riksförsäkringsverket gjort på uppdrag av regeringen. Undersökningen har redovisats i en rapport *Undersökning av havandeskapspenningärenden* (RFV anser 1988:4). Undersökningen visade att totalt 81 % av de kvinnor som fått barn år 1987 hade fått ersättning i form av sjukpenning, föräldrapenning eller havandeskapspenning under någon del av de två sista graviditetsmånaderna. När det gällde fördelningen av ersatta dagar hade det skett en förskjutning från ersättning med föräldrapenning till ersättning med sjukpenning och havandeskapspenning jämfört med en undersökning som gjordes år 1981. Antalet ersatta sjukpenningdagar hade ökat kraftigt. Ökningen kunde delvis förklaras med att det tidigare har rått tveksamhet i bedömningen av rätten till sjukpenning vid olika graviditetskomplikationer eller extraordinära tillstånd under graviditet. Undersökningen gav ingen ytterligare förklaring till det ökade uttaget av sjukpenning i graviditetens slutskede. Av rapporten framgick även att försäkringskassorna ansåg att det är problem med gränsdragning mellan rätten till havandeskapspenning och rätten till sjukpenning. När det gällde orsakerna till ökad sjukskrivning av gravida kvinnor framfördes i rapporten att det krävdes en mer djupgående analys och att det kunde vara av intresse att i en ny undersökning försöka belysa bakomvarande orsaker. I sitt remissyttrande upplyser riksförsäkringsverket vidare om att Stockholms läns allmänna försäkringskassa kommer att beviljas medel för ett projekt om gravida kvinnors sjukskrivning. Inom projektet skall undersökas sjukskrivningsfrekvens under graviditet och hur den påverkar sjukskrivningsdiagnoser, olika läkares sjukskrivningsbenägenhet, kopplingen till havandeskapspenning samt samband mellan sjukskrivningsfrekvens och yrke, arbetstid, nationalitet m.m. Efter denna pilotundersökning, som beräknas vara avslutad den 1 juli 1990, kan det enligt verket finnas anledning att gå vidare med en mera riksomfattande undersökning som också tar hänsyn till förhållandena i olika delar av landet, skillnader mellan storstad och glesbygd etc.

Försäkringskasseförbundet tillstyrker båda motionerna. Förbundet anför att handläggningen av havandeskapspenningärenden är tidskrävande. Ett avslag på ansökan om havandeskapspenning leder dessutom oftast till att kvinnan i stället blir sjukskriven. Vidare har intresset för omplacering varit ganska svalt. Förbundet konstaterar att sjukskrivning i samband med graviditet är mycket vanlig men omfattningen varierar kraftigt mellan olika regioner. Även förbundet pekar på Stockholmskassans projekt om gravida kvinnors sjukskrivning.

Socialstyrelsen anger att flera rapporter har visat en mycket hög sjukfrånvaro framför allt under senare tredjedelen av graviditeten. Styrelsen anser det osannolikt att denna frånvaro beror på dramatiskt ökad sjuklighet hos gravida kvinnor. Det finns ur strikt medicinsk synpunkt därför inte något behov av att ytterligare utreda frågan. Däremot talar undersökningar klart för att det finns ett starkt behov för kvinnan att vara ledig från arbetet framför allt under senare delen av graviditeten. Styrelsen anser det önskvärt att alla gravida kvinnor

ges möjlighet att genom föräldraförsäkringen vara lediga under graviditetens sista 60 dagar utan att denna ledighet skall påverka längden på föräldraledigheten efter förlossningen.

Svenska läkaresällskapet konstaterar likaså att antalet kvinnor som är sjukskrivna mot slutet av graviditeten är stort. Även Läkaresällskapet finner det mindre troligt att det skett en dramatisk försämring av gravida kvinnors hälsa. Situationen återspeglar snarare sociala förändringar och en liberalare sjukskrivningspolicy. Läkaresällskapet föreslår att alla gravida kvinnor utan särskild prövning skall kunna vara lediga fr.o.m. graviditetsvecka 32.

Som framgått ovan är gravida kvinnor i slutet av graviditeten sjukskrivna i stor omfattning. Någon entydig förklaring till orsakerna till den ökande sjukskrivningsfrekvensen har inte kunnat lämnas. Mot denna bakgrund anser utskottet att en utredning om orsakerna till denna sjukskrivning är befogad. Utskottet delar riksförsäkringsverkets uppfattning att denna utredning bör inledas med Stockholms läns allmänna försäkringskassas projektarbete, som beräknas vara avslutat den 1 juli 1990. Därefter får man ta ställning till om en riksomfattande undersökning bör göras. Utskottet noterar att försäkringskassans undersökning även skall avse sambandet med havandeskapspenningen. Innan sjukskrivningsorsakerna och sambandet med havandeskapspenningen har belysts är utskottet inte berett förordna en utredning om behovet i övrigt för kvinnorna att vara lediga från arbete under senare delen av graviditeten.

Utskottet anser att motion Sf12 får anses tillgodosedd med vad ovan anförts och att motion Sf13 yrkande 6 inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Obligatorisk reseförsäkring

I motion Sf346 anför Oskar Lindkvist och Kent Carlsson att behov föreligger av en obligatorisk sjuk- och olycksfallsförsäkring. Motionärerna anför som skäl härför bl.a. att de konventioner som gäller på sjukvårdsområdet endast gäller behandling inom den offentliga vården, att bara del av sjukvårdskostnaderna ersätts samt att kostnaderna för hemtransport vid sjuk- eller olycksfall inte ersätts. Det finns visserligen privata reseförsäkringar och hemförsäkringar där reseskydd ingår men alltför många resenärer är ändå oförsäkrade. Premierna för en obligatorisk reseförsäkring skulle dessutom kunna finansiera en del av landstingens kostnader för sjukfall som drabbar utlandsresenärer. Motionärerna begär att vad sålunda anförts ges regeringen till känna.

Riksdagen har vid flera tillfällen under 1970-talet och senast under riksmötet 1977/78 behandlat motioner om kostnader i samband med sjuk- eller dödsfall utomlands. I sitt av riksdagen godkända betänkande SfU 1977/78:22 anförde utskottet att riksdagen borde vidhålla sin tidigare ståndpunkt att frågan om kostnader för hemtransport från utlandet av sjuka eller avlidna personer inte borde lösas inom ramen för den allmänna försäkringen. Utskottet ansåg inte heller att frågan borde lösas genom en avgift på utlandsresorna. Detta skulle nämligen

innebära att många resenärer blev dubbelförsäkrade och att priset för resan höjdes till förfång för dem som ordnat sitt skydd genom frivillig försäkring. Utskottet ansåg att man, inte minst mot bakgrund av storleken på försäkringspremierna, kunde utgå från att en utlandsresenär före avresan från Sverige ordnar ett ordentligt försäkringsskydd under resan. Utskottet underströk angelägenheten av att researrangörerna medverkar till att resenärerna skaffar sig ett sådant skydd.

Utskottet anser att de ovan anförda skälen mot införandet av någon form av obligatorisk reseförsäkring alltjämt kan åberopas. Utskottet avstyrker således bifall till motion Sf346.

Begravningsbistånd

I två motioner behandlas frågan om ekonomiskt stöd till efterlevande i samband med en begravning. Såväl i motion Sf326 av Viola Claesson och Paul Lestander som i motion Sf269 av Kaj Nilsson begärs att regeringen låter utreda förutsättningarna för ett ekonomiskt samhällsstöd i detta avseende.

Utskottet har senast behandlat frågan om införande av allmän begravningshjälp i sitt av riksdagen godkända betänkande SfU 1987/88:3. Utskottet har därvid vidhållit sin tidigare bedömning att — med tanke på den nödvändiga prioriteringen inom den allmänna försäkringen — en obligatorisk begravningsförsäkring inte motiverar den kostnad en sådan försäkring kan väntas föranleda. Utskottet har vidare angivit att problemet är av begränsad betydelse med hänsyn bl.a. till den utveckling verksamheten med tjänstegrupplivförsäkringar och frivilliga grupplivförsäkringar har haft.

Riksdagen har även behandlat frågor om en vidgning av den kyrkokommunala kompetensen på begravningsområdet. I proposition 1987/88:31 om ny organisation på lokal- och stiftsplanet i svenska kyrkan, m.m. uttalade föredragande statsrådet att han inte var beredd att föreslå en utvidgning av församlingarnas möjlighet att med skattemedel bidra till och stödja verksamheten inom begravningsväsendets område. Vid sin behandling av propositionen anförde konstitutionsutskottet (KU 1987/88:30) bl.a. att frågan borde bli föremål för förnyade överväganden. Därvid borde särskild uppmärksamhet ägnas frågor rörande kostnader för olika typer av tjänster i samband med begravning, fördelningen av kostnader mellan kyrkliga och borgerliga kommuner samt statens ansvar i sammanhanget. Utredningen borde inte begränsas till frågan om utvidgning av den kyrkokommunala kompetensen utan även omfatta vilka möjligheter som står till buds att lösa frågan inom ramen för den allmänna försäkringen och konsekvenserna av detta. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets hemställan (rskr. 181).

En särskild utredare har härfter tillkallats (dir. 1989:1) med uppgift att kartlägga de kostnader som uppkommer i samband med begravning och undersöka om det föreligger ett behov av stöd för sådana kostnader genom ett ökat samhällsansvar. Utredaren bör redovisa sitt uppdrag senast vid utgången av maj 1990.

Utskottet anser att motionerna Sf269 och Sf326 får anses tillgodosed-
da genom den utredning av frågan som nu har inletts.

1989/90:SfU3

Socialbidrag och socialförsäkringstillägg

I motion Sf351 av Hans Göran Franck m.fl. begärs ett tillkännagivande om behovet av en utvärdering av socialbidragssystemet och av en översyn av alternativa lösningar på utbetalning av ekonomiskt bistånd. Motionärerna anför att socialbidragen är en tung börda för kommunerna såväl ekonomiskt som administrativt. Det upplevs även föröd-
mjukande och integritetskränkande att tvingas söka socialbidrag. Som alternativ till socialbidrag framhåller motionärerna det av socialutred-
ningen föreslagna systemet med socialförsäkringstillägg.

Förslag om införande av ett socialförsäkringstillägg, s.k. SOFT, läm-
nades av socialutredningen i betänkandet (SOU 1977:40) Socialtjänst
och socialförsäkringstillägg. En samrådsgrupp inom socialdepartemen-
tet, som fick i uppgift att komplettera socialutredningens förslag, anslöt
sig till huvuddragen i förslaget. Gruppen avgav rapporten (Ds S
1980:1) SOFT.

Det sålunda föreslagna socialförsäkringstillägget innebär i huvudsak
följande. SOFT skall dels komplettera socialförsäkringarna och det
övrige bidragssystemet på punkter där dessa är otillräckliga och samti-
digt nå grupper som för närvarande undviker att begära socialhjälp fast
de har rätt till det, dels ta över en betydande del av den behovsprövade
socialhjälpens och därigenom ge socialnämnderna ökade möjligheter att
arbeta förebyggande med vård och behandling. SOFT skall kunna
utges till den som är helt eller delvis hindrad att förvärvsarbeta på
grund av bl.a. sjukdom eller annan nedsättning av arbetsförmågan,
vård av barn eller annan anhörig eller arbetslöshet. SOFT skall också
kunna utges till den som behöver hjälp fastän han förvärvsarbetar på
heltid. SOFT skall beräknas med utgångspunkt från den försäkrades
bruttobehov, som fastställs med ledning av dels ett normbelopp för
uppehälle, dels bostadskostnaden. Från bruttobehovet görs avdrag för
bl.a. de inkomster av förvärvsarbete och de bidrag från socialförsäk-
ringen som den försäkrade och hans familj har. SOFT fastställs till det
sålunda framräknade nettobehovet. SOFT skall utbetalas av försäk-
ringskassan och finansieras med statsmedel.

Förslag om införande av ett socialförsäkringstillägg har behandlats
av utskottet vid flera tillfällen (se senast 1988/89:SfU8).

I betänkandena SfU 1982/83:14 och SfU 1984/85:26 underströk
utskottet sin positiva syn på förslagen och framhöll att utskottet gärna
såg att en reform av detta slag kunde genomföras. Mot bakgrund av
den ekonomiska situationen ansåg sig utskottet dock inte kunna föror-
da ett bifall till de framställda motionsyrkandena. Det var emellertid
utskottets uppfattning att regeringskansliet fortlöpande skulle pröva de
ekonomiska förutsättningarna för att införa ett socialförsäkringstillägg.
I betänkandena SfU 1986/87:5 och SfU 1987/88:4 tillade utskottet att
utvecklingen under senare år med bruttonormer för socialbidrag och

förenklad hantering av ansökan i många kommuner hade medfört att detta bidragssystem närmat sig tanken bakom förslaget om socialförsäkringstillägg.

Vad gäller kommunernas socialbidragsnormer har socialutskottet i sitt av riksdagen godkända betänkande 1988/89:SoU1 konstaterat att antalet kommuner med låga socialbidragsnormer minskar efter hand, men fortfarande ligger alltför många normer på en nivå under s.k. existensminimum. Utskottet har ansett det angeläget att socialstyrelsen även i fortsättningen fortlöpande följer upp bidragsnivåerna och därvid särskilt uppmärksammar kommuner med låga normer, dvs. på eller under existensminimum. Socialutskottet har vidare i sitt nyligen avgivna betänkande 1989/90:SoU5 uttalat att jämnare normnivåer bör eftersträvas i syfte att minska skillnaderna mellan kommunerna när det gäller socialbidragens storlek. Utskottet har understrukit att socialstyrelsen har en viktig uppgift att fylla när det gäller att följa utvecklingen på området och verka för att få till stånd mer enhetliga normnivåer. Utskottet förutsätter att socialstyrelsen även fortsättningsvis kommer att vara engagerad i detta arbete.

Regeringen har tillsatt en arbetsgrupp för att analysera orsakerna till att antalet socialbidragstagare kraftigt ökat under 1980-talets första hälft. Regeringen har vidare tagit initiativ till en heltäckande fördelningspolitisk undersökning utförd av statistiska centralbyrån (SCB). Arbetsgruppen har överlämnat sin slutrapport i mars 1987. Rapporten har resulterat i ytterligare en rapport (Ds 1988:14) Samverkan mellan socialtjänst och arbetsförmedling, vilken i sin tur har legat till grund för ett regeringsuppdrag till socialstyrelsen och arbetsmarknadsstyrelsen. Verken skall gemensamt ta initiativ för att utveckla samarbetet mellan socialtjänst och arbetsförmedling. Uppdraget skall redovisas den 1 januari 1990.

Socialministern har under riksdagens frågestund den 24 oktober 1989 på fråga om åtgärder mot sociala orättvisor uppgivit att han kommer att följa och analysera utvecklingen av socialbidragen och vid behov föreslå regeringen att vidta åtgärder.

Av det ovan anförda framgår att utvecklingen av socialbidragen fortlöpande följs inom regeringskansliet. Med hänsyn härtill och till vad i övrigt anförts om socialbidragen anser utskottet att någon åtgärd med anledning av motion Sf351 för närvarande inte är påkallad.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *ledighet under graviditet*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Sf12 och 1988/89:Sf13 yrkande 6,
res. I (vpk. mp)
2. beträffande *obligatorisk reseförsäkring*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Sf346.

3. beträffande *begravningsbistånd*

att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Sf269 och 1988/89:Sf326,

4. beträffande *socialbidrag och socialförsäkringsställägg*

att riksdagen avslår motion 1988/89:Sf351.

res. 2 (vpk, mp)

1989/90:SfU3

Stockholm den 7 november 1989

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Doris Håvik

Närvarande: Doris Håvik (s), Gullan Lindblad (m), Börje Nilsson (s), Ulla Johansson (s), Sigge Godin (fp), Lena Öhrsvik (s), Margit Gennser (m), Nils-Olof Gustafsson (s), Ingegerd Elm (s), Rune Backlund (c), Margó Ingvardsson (vpk), Ragnhild Pohanka (mp), Christina Pettersson (s), Bertil Persson (m), Maria Leissner (fp), Marianne Jönsson (c) och Kent Carlsson (s).

Reservationer

1. Ledighet under graviditet (mom. 1)

Margó Ingvardsson (vpk) och Ragnhild Pohanka (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 4 som börjar med "Som framgått" och slutar med "riksdagens åtgärd." bort ha följande lydelse:

Av statistiken framgår att kvinnor i mycket stor omfattning uppbär sjukpenning, föräldrapenning eller havandeskapspenning under slutet av graviditeten. Andelen kvinnor som uppbär föräldrapenning har under senare tid minskat medan andelen kvinnor som enbart fått sjukpenning har ökat kraftigt. Även andelen kvinnor som har havandeskapspenning i kombination med annan ersättning har ökat betydligt. Enligt utskottets mening tyder dessa förhållanden på att majoriteten av de gravida kvinnorna inte kan eller inte orkar arbeta under den sista delen av graviditeten. Det finns vidare skäl att anta att det ökade antalet sjukskrivningar inte motsvarar någon faktiskt ökad sjuklighet. Detta antagande vinner även stöd av vad socialstyrelsen och Svenska läkaresällskapet anför i sina remissyttranden. Dessa remissinstanser tillstyrker även en utökad rätt för en kvinna att vara ledig i slutet av graviditeten. Utskottet anser att vad sålunda anförts motiverar att en utredning görs om gravida kvinnors behov att vara lediga från arbete under de sista 60 dagarna av graviditeten. Regeringen bör därefter lägga fram förslag om hur detta behov skall tillgodoses. Det anförda bör med bifall till motion Sf13 yrkande 6 ges regeringen till känna.

dels att moment 1 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1. beträffande *ledighet under graviditet*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Sf13 yrkande 6 och med anledning av motion 1988/89:Sf12 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

2. Socialbidrag och socialförsäkringstillägg (mom. 4)

Margó Ingvardsson (vpk) och Ragnhild Pohanka (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 7 som börjar med "Av det" och slutar med "är påkallad." bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att många människor är i behov av socialhjälp för att klara sitt uppehålle. Antalet socialbidragstagare är trots en god arbetsmarknad fortfarande mycket stort. Nivåskillnaderna på socialbidragen är stora mellan olika kommuner, och i många kommuner ligger nivåerna dessutom under existensminimum. Utskottet anser även att socialbidragsprövningen tar resurser från det viktiga rehabiliterings- och behandlingsarbetet samt från det uppsökande och uppspårande arbete som är en av grundstenarna i socialtjänsten. Enligt utskottets mening bör staten nu ta på sig ett större ansvar för människornas ekonomiska grundtrygghet. Utskottet förordar att en utredning om formerna för införandet av ett totalövergripande ekonomiskt och socialt grundtrygghetssystem genomförs. I avvaktan på denna utredning anser utskottet att ett socialförsäkringstillägg bör införas.

Vad utskottet sålunda anfört bör med anledning av motion Sf351 ges regeringen till känna.

dels att moment 4 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

4. beträffande *socialbidrag och socialförsäkringstillägg*

att riksdagen med anledning av motion 1988/89:Sf351 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

Särskilt yttrande

Ledighet under graviditet

Rune Backlund och Marianne Jönsson (båda c) anför:

Av statistiken framgår att sjukskrivningen av gravida kvinnor ökat kraftigt under senare år. Detta förhållande bekräftas även av remissinstanserna. Vi anser att det är viktigt att orsakerna till denna ökade sjukskrivning snarast kartläggs. Det projektarbete som Stockholms läns allmänna försäkringskassa avser att genomföra under budgetåret 1989/90 lär komma att bli en bra utgångspunkt för det fortsatta utredningsarbetet. Som utskottet anfört får man sedan detta projekt avslutats ta ställning till om en riksomfattande undersökning bör göras.

